

Statsforvalterens time

KOMØKforum 2022

1. og 2. juni

Ørland

Statsforvalteren i Trøndelag

Trööndelagen Staatehaaltoje

Tema som vi belyse i denne «timen»

Kommunebilder

Budsjett og økonomiplaner 2022-25

ROBEK

Noen presiseringer

Skjønnsmidler

Statsforvalterens kommunebilder

Hva er bakgrunnen og formål med kommunebilder ?

Hva sier kommunebildene om kommuneøkonomien i Trøndelag ?

Statsforvalteren i Trøndelag

Trööndelagen Staatehaaltoje

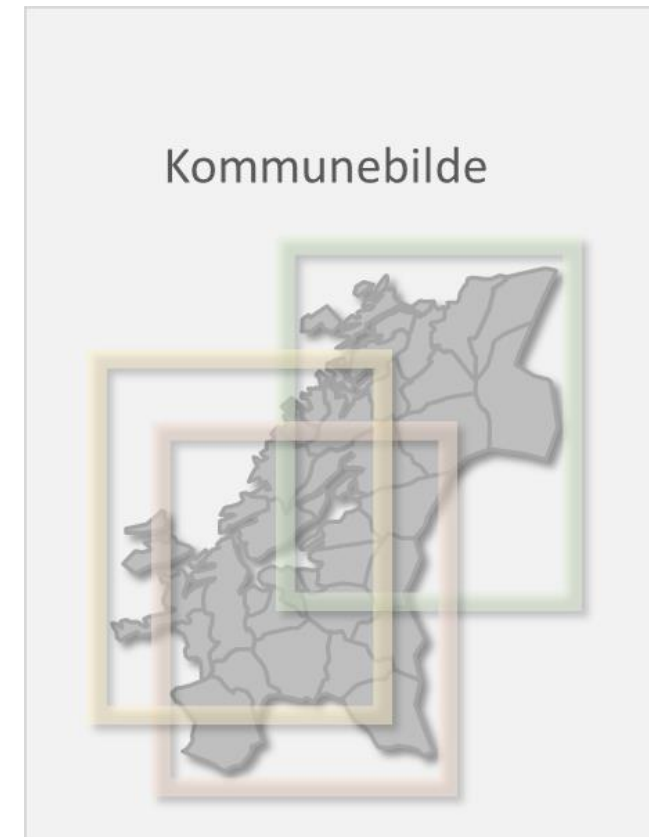

Kommunebilde

Større fylke - flere kommuner – større variasjon
Føringer fra KDD

Lettere tilgang til et mer helhetlig og mer
treffsikkert kunnskaps- og beslutningsgrunnlag

- Systematisk og enhetlig
- Valg av virkemiddel (tidlig)
- Kunnskapsbasert og utviklingsrettet dialog

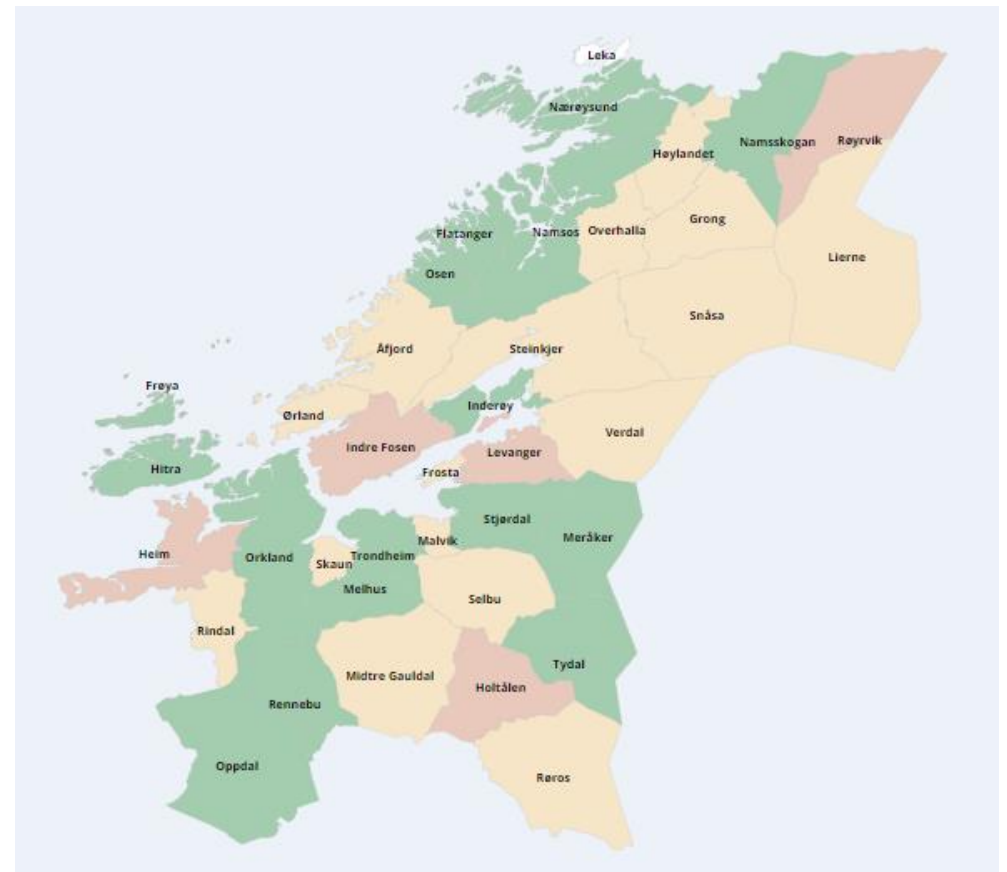

Kommunebilde - grunnprinsipper

«Trafikklys" for å visualisere vårt inntrykk av tjeneste- eller forvaltningsområdet som helhet (svak, middels, god)

- Begrunnelse
- Styrker og muligheter
- Svakheter, utfordringer og sårbarhet
- Framtidsperspektivet

Vurdering av kvalitet, sårbarhet og bærekraft, og i hvilken grad det er indikasjoner på avvik eller risiko for avvik fra det som forventes i lov, forskrift og god faglig praksis.

Indikatorer for kommunal økonomi

Beregnet økonomisk bærekraft (hovedindikator)

- Balanse
- Sårbarhet
- Buffer

Økonomisk handlingsrom i planperioden

Økonomisk styring og kontroll

- Avvik på budsjett
- Merforbruk
- Likviditet

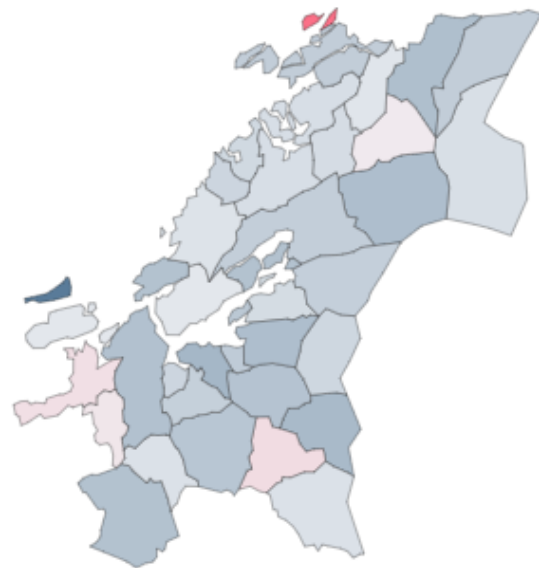
Fagmiljø

- Revisors beretning
- Sårbarhet i fagmiljø

Indikatorer for Kommunal økonomi		
Organiser indikatorer		
Legg til indikator fra kilde		
Opprett manuell indikator		
1	Beregnet økonomisk bærekraft <small>Hovedindikator</small>	God
1.1	Netto driftresultat i prosent av brutto driftsinntekter (prosent) <small>Økonomisk balanse</small>	God
1.2	Netto renteeksponering i prosent av brutto driftsinntekter (prosent) <small>Økonomisk sårbarhet</small>	God
1.3	Fri egenkapital drift i prosent av brutto driftsinntekter (prosent) <small>Økonomisk buffer</small>	God
2	Økonomisk handlingsrom i planperioden <small>Netto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter i planperioden (gjennomsnitt 4 år)</small>	God
3	Økonomisk styring og kontroll	God
3.1	Avvik fra budsjett	Ikke nok info
3.2	Årets merforbruk i driftsregnskapet i prosent av brutto driftsinntekter (prosent) <small>Regnskapsmessig resultat</small>	God
3.3	Arbeidskapital ex. premieavvik i prosent av brutto driftsinntekter (prosent) <small>Likviditet</small>	God
4	Fagmiljø	Middels
4.1	Revisors beretning	God
4.2	Sårbarhet i fagmiljø	Svak
5	Skatt i prosent av landsgj.	God
6	Indeks berekna utgifts-behov	Uaktuelt
7	Andel av brutto driftsinntekter (prosent) <small>Netto lånegjeld</small>	Uaktuelt

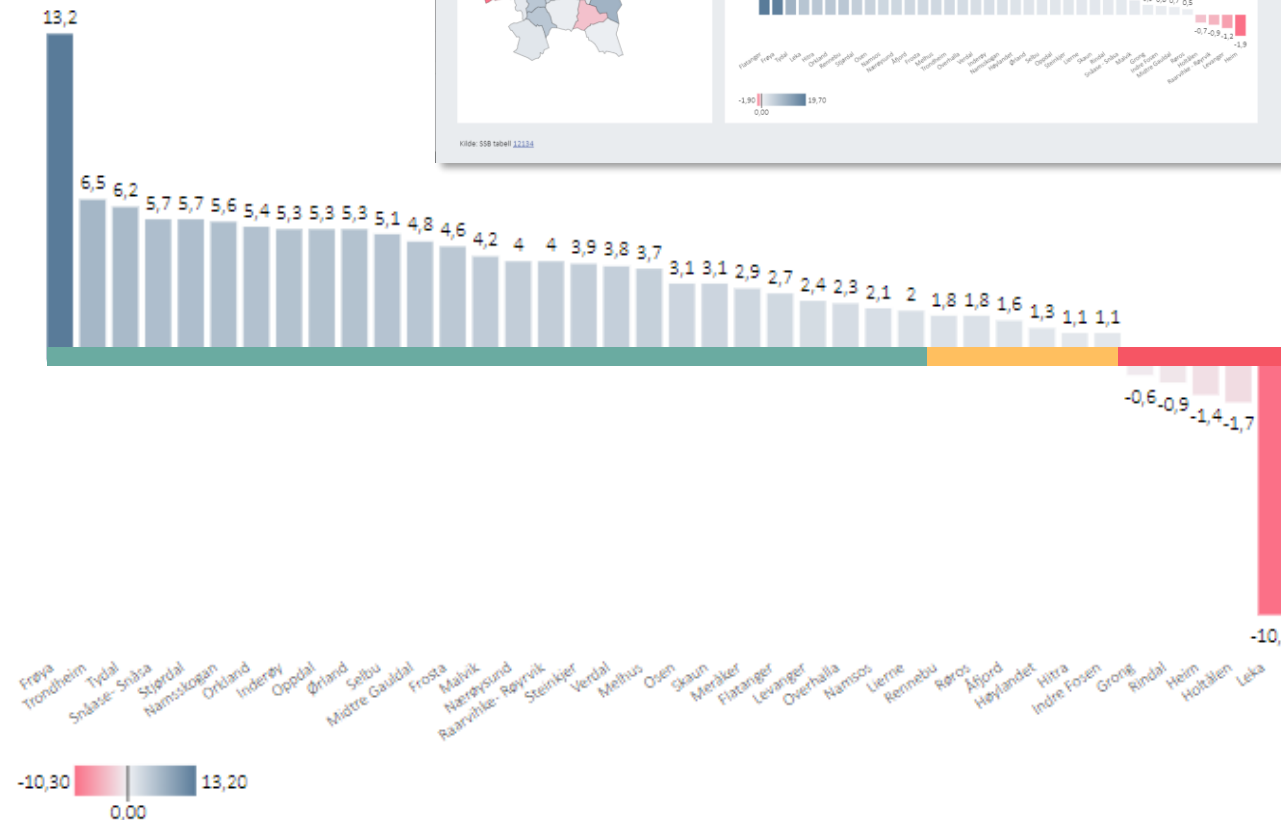
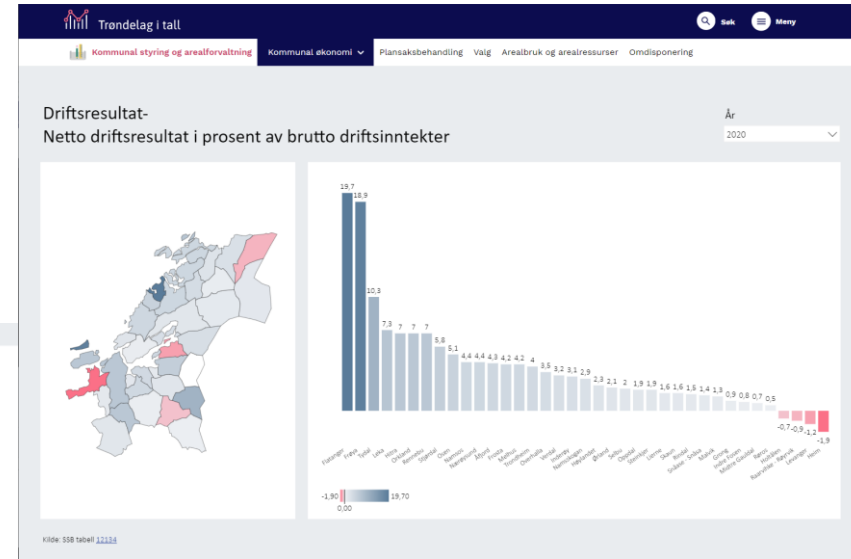

Økonomisk balanse

Landet uten Oslo: 4,2

Trøndelag: 4,8

Endring

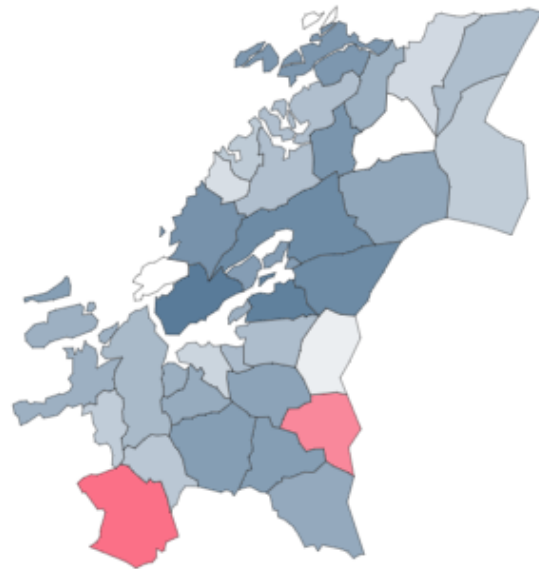
- Røyrvik (+4,9)
- Snåsa
- Midtre Gauldal
- Indre Fosen
- Levanger
- Oppdal
- Ørland
- Selbu
- Malvik
- Namskogan (+2,7)

...

- Namsos (-2,3)
- Rindal
- Meråker
- Tydal
- Åfjord
- Rennebu
- Frøya
- Hitra (-5,9)
- Flatanger (-17,2)
- Leka (-17,6)

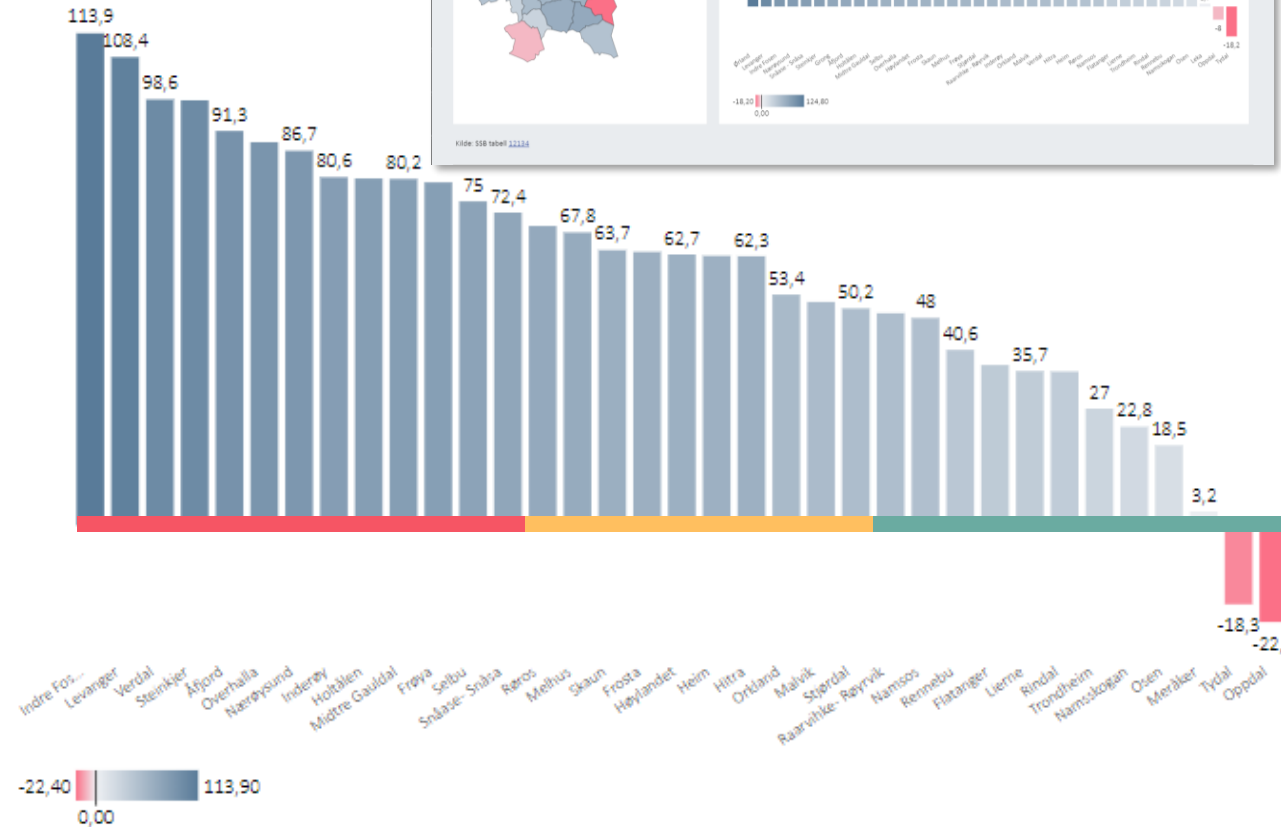

Økonomisk sårbarhet

Landet uten Oslo: 49,8

Trøndelag: 54,5

Endring

- Oppdal (-14,4)*
- Snåsa
- Stjørdal
- Meråker
- Røyrvik
- Trondheim
- Høylandet
- Namsskogan
- Malvik
- Nærøysund (-2,9)

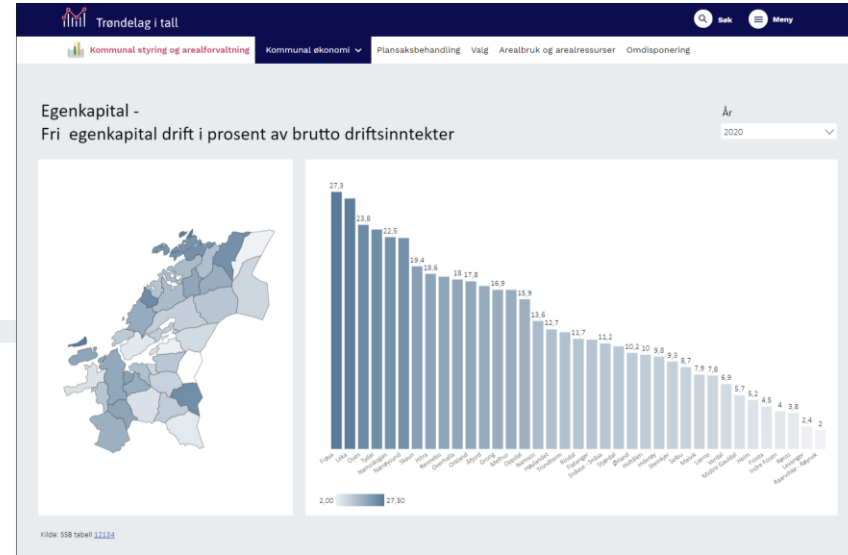
...

- Hitra (+11,7)
- Steinkjer
- Heim
- Frøya
- Røros
- Overhalla
- Inderøy
- Indre Fosen
- Åfjord
- Verdal (+44,0)

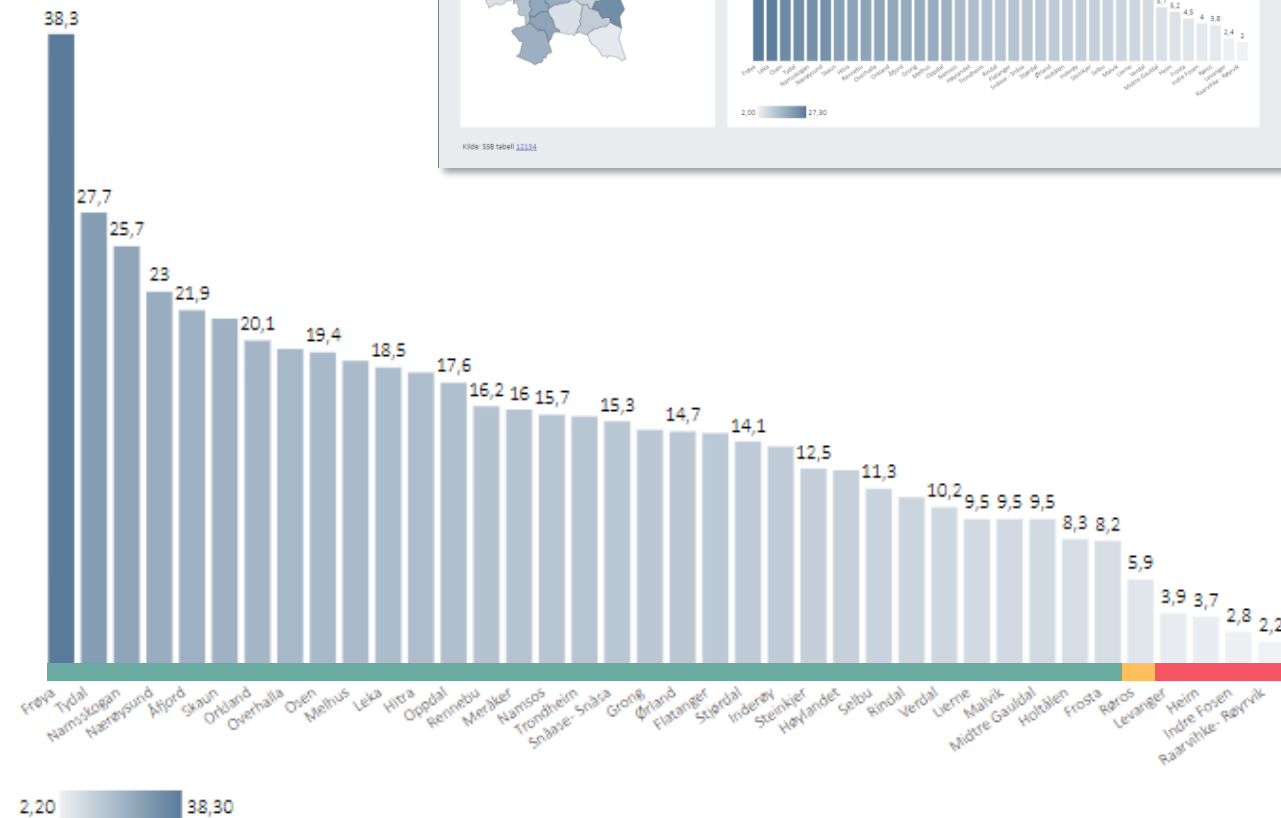
Mangler Ørland og Grong

Økonomisk buffer

Landet uten Oslo: 13,7
Trøndelag: 14,8

Endring

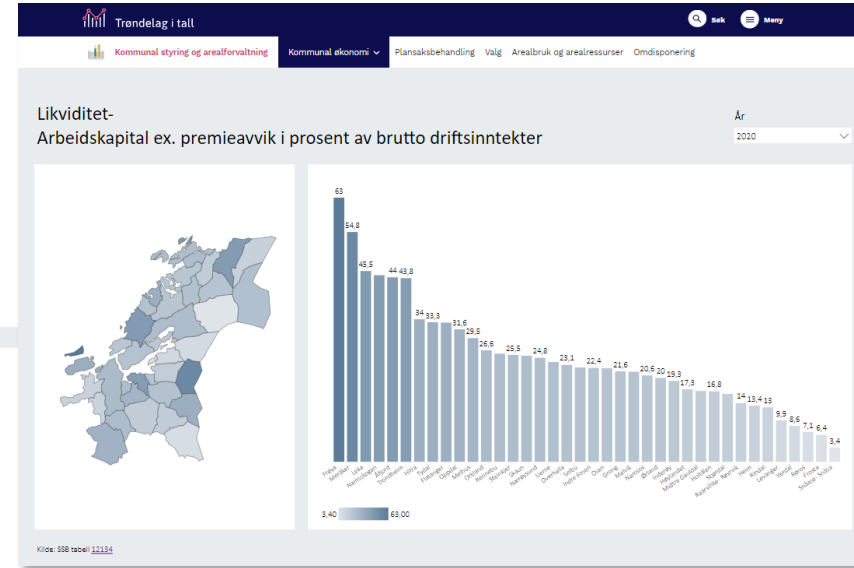
- Frøya (+11,0)
- Ørland (4,5)
- Tydal
- Snåsa
- Inderøy
- Midtre Gauldal
- Frosta
- Verdal
- Trondheim
- Namskogan (+3,2)

...

- Røyrvik (-0,2)
- Høylandet
- Hitra
- Rindal
- Heim
- Holtålen
- Groong
- Rennebu
- Osen (-4,4)
- Leka (-8,2)

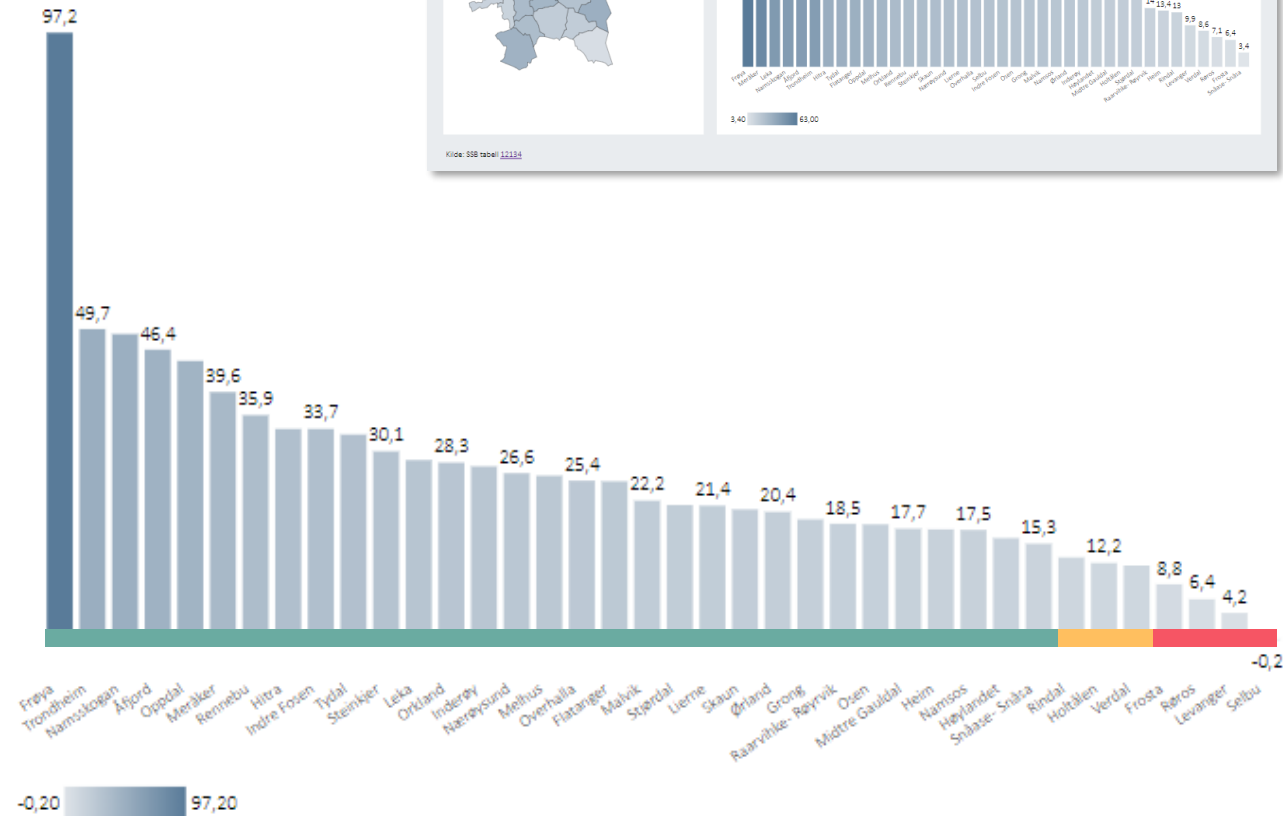

Likviditet

Landet uten Oslo: 23,0

Trøndelag: 34,3

Endring

- Frøya (+34,2)
- Oppdal (+13,0)
- Snåsa
- Indre Fosen
- Rennebu
- Inderøy
- Trondheim
- Stjørdal
- Steinkjer
- Røyrvik (+4,5)

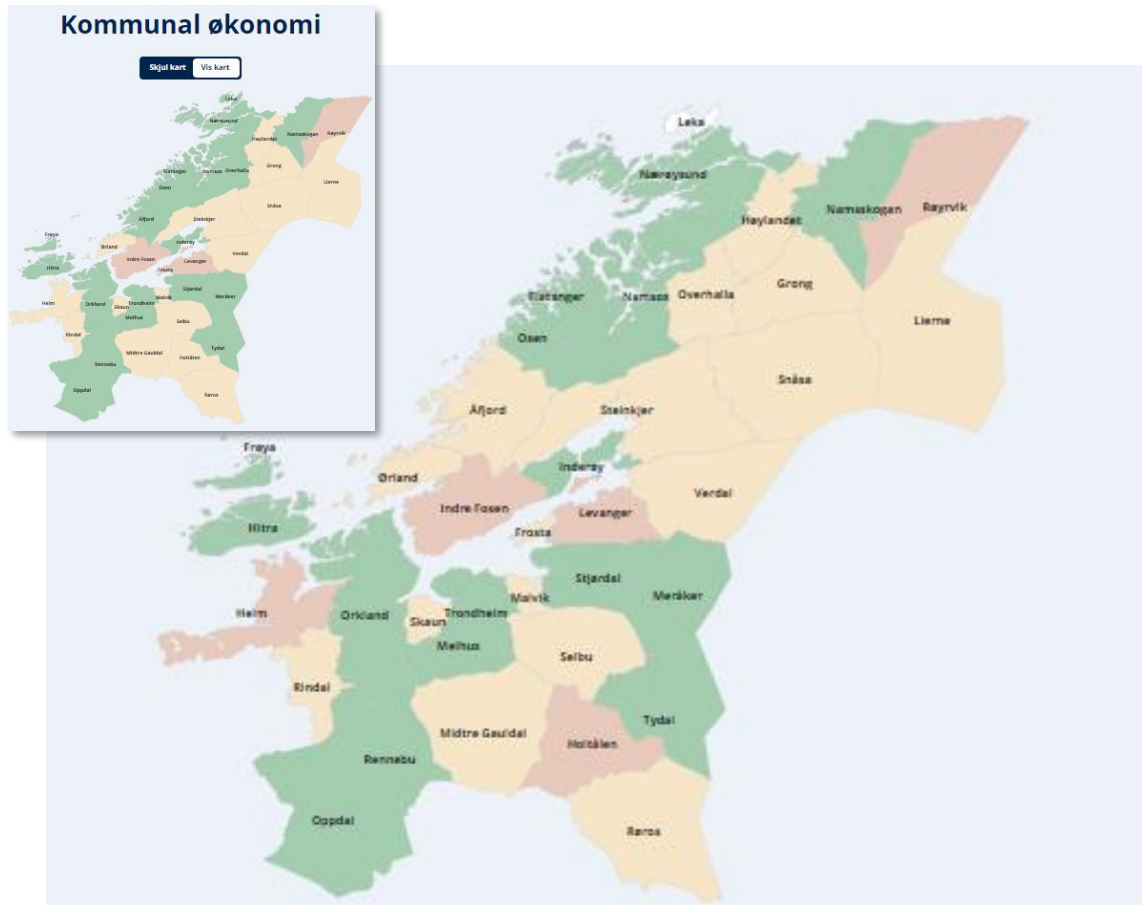
...

- Namsos (-3,1)
- Melhus
- Osen
- Skaun
- Holtålen
- Levanger
- Flatanger
- Meråker
- Leka
- Selbu (-22,7)

Vurdering kommunal økonomi

per 21.04.22

Stigende Frosta

Flatanger, Frøya, Grong, Hitra, Høylandet, Inderøy, **Indre Fosen, (Leka), Levanger, Lierne, Malvik, Melhus, Meråker, Midtre Gauldal, Namsos, Namsskogan, Nærøysund, Oppdal, Orkland, Osen, Rennebu, Rindal, Røros, Røyrvik, Selbu, Snåsa, Skaun, Steinkjer, Stjørdal, Trondheim, Tydal, Verdal og Ørland**

Uendret

Synkende Heim, Holtålen, Overhalla, og Åfjord

Gjennomgang av kommunenes budsjett og økonomiplaner 2022-25

Inntrykk og vurderinger fra Statsforvalteren

Statsforvalteren i Trøndelag

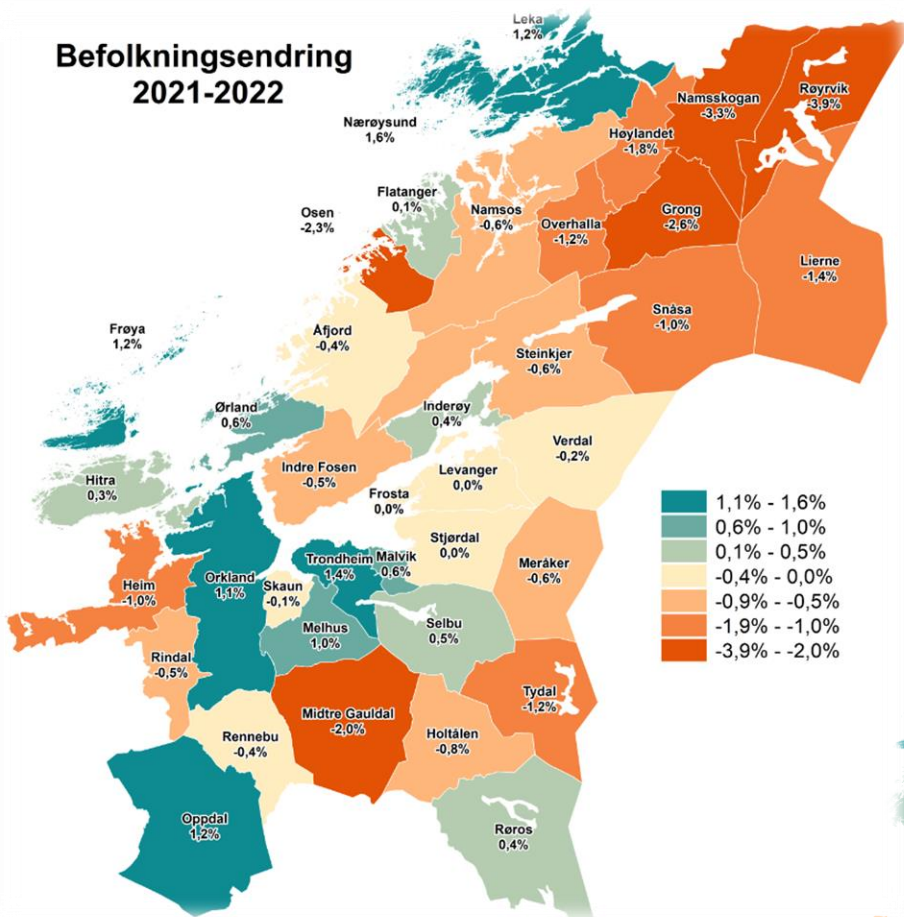
Tröndelagen Staatehaaltoje

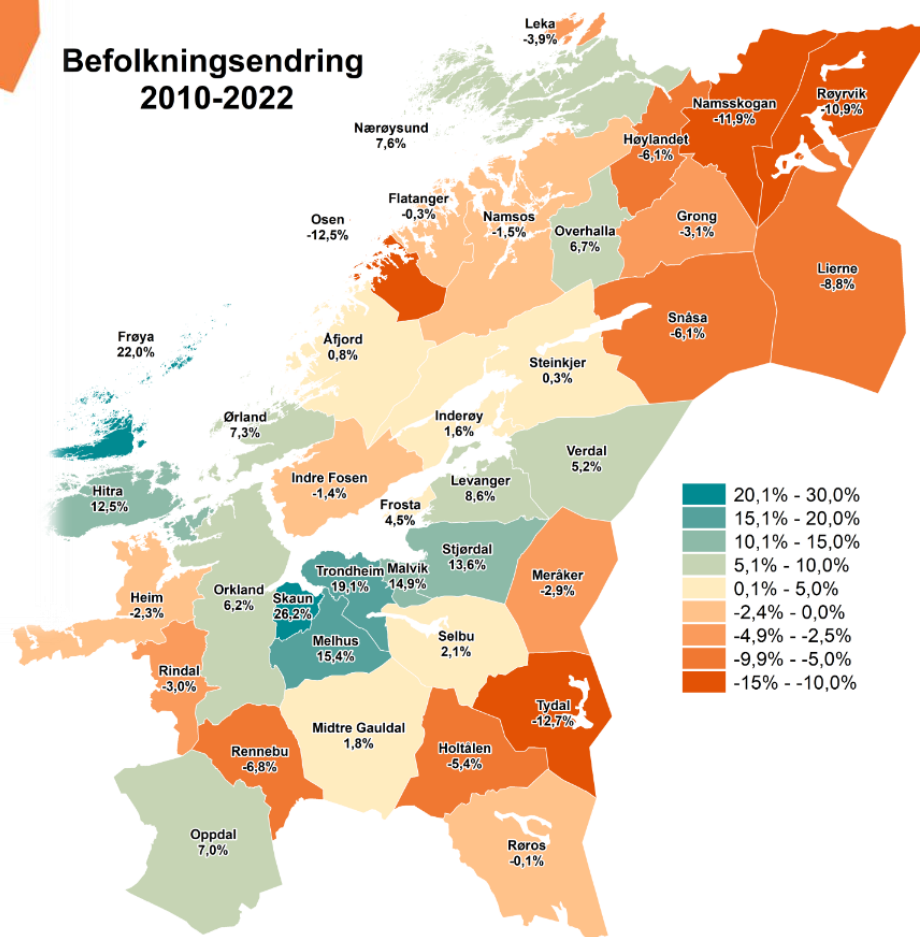
Utfordringene i Trøndelag

Befolkningsendring 2021-2022

Befolkningsendring 2010-2022

Negativ befolkningsutvikling

- Pengene følger folket

Demografiutvikling.

- Omregulering
- Berører spesielt to sektorer
 - ✓ Helse og omsorg
 - ✓ Skole

Tilpasse drift i forhold til inntekter.

- Kontinuerlig prosess

Måltall

- Langsiktig tilnærming.

Hvordan kommuniseres dette?

Hva sier budsjettet 2022?

Kommuner som budsjetterer med:

Negativt netto driftsresultat for 2022, 42% -16 stk.

2021 budsjettet: 63%

2020 budsjettet: 58%

Negativt netto driftsresultat i planperioden, 37% - 14 stk.

Resultat over anbefalt nivå for 2022, 21% - 8 stk.

2021 budsjettet 8%

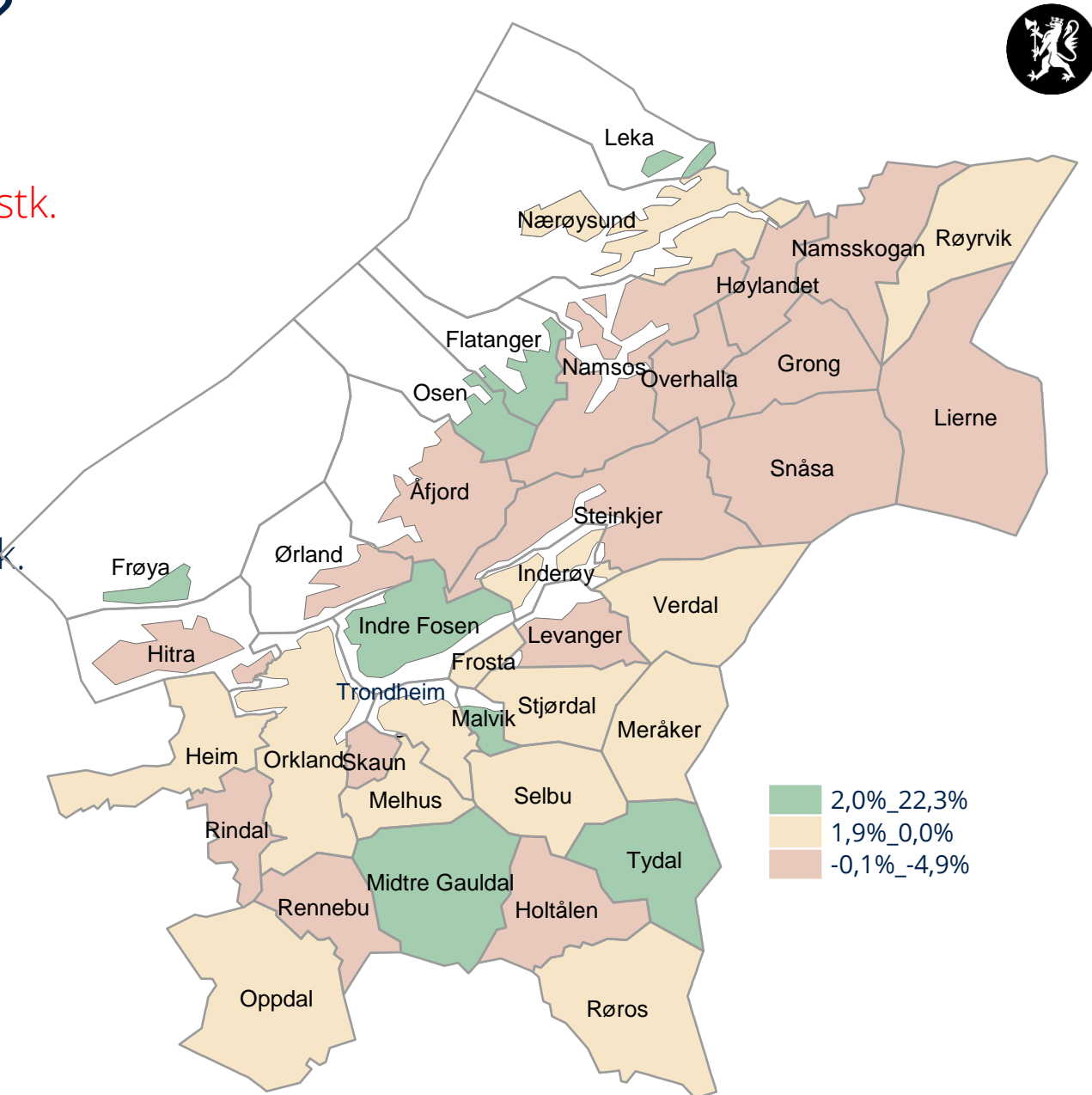
2020 budsjettet 20%

Årsregnskapet for 2021 viser:

Negativt resultat 13%

Positivt resultat 87%

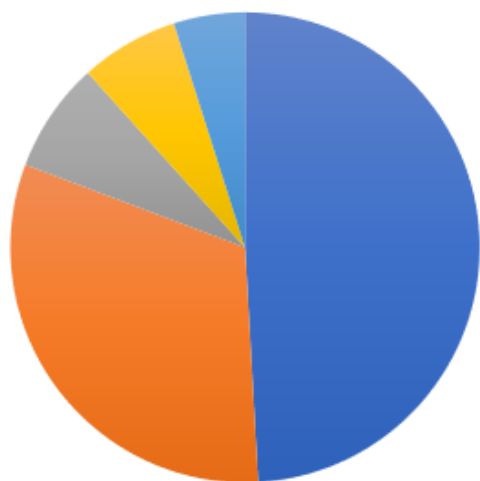
Over anbefalt nivå 76%

Investeringer i Trøndelag 2022 - 2025

Investeringer 2022-2025 u/Trondheim

■ Skole/barnehage -14 ■ Helse og omsorg -19 ■ Brannstasjon -6
■ Tomteutvikling, vei -8 ■ Kultur, idrett, basseng -5

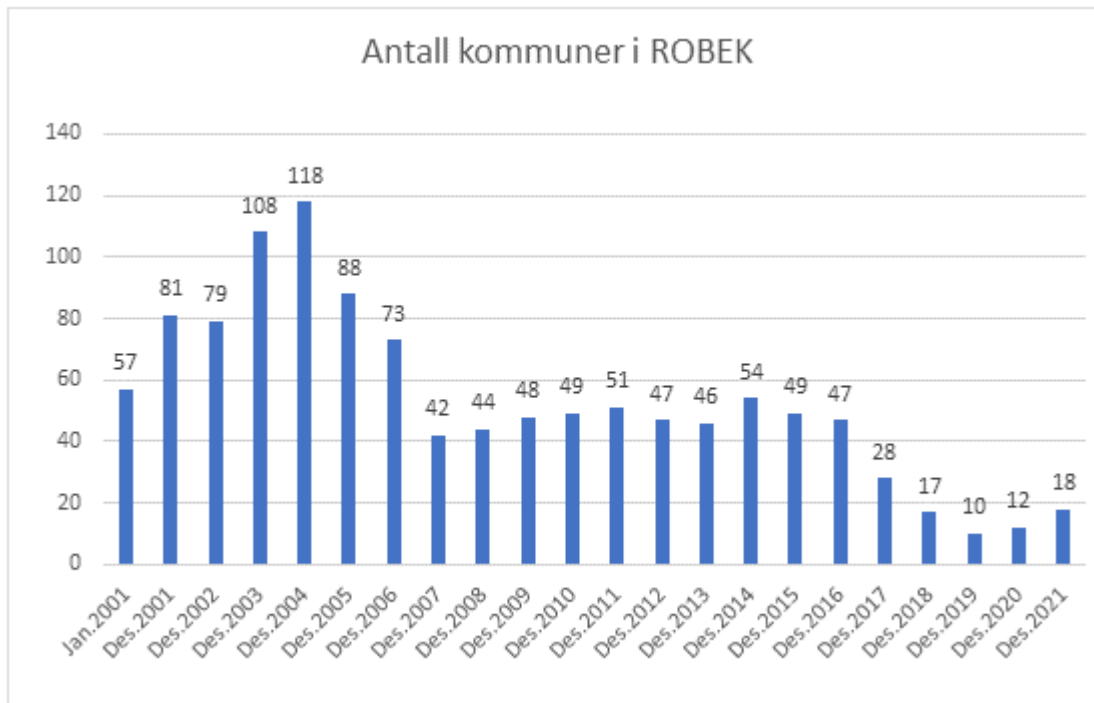
23 av 38 kommuner har store investeringer

- Skole og barnehage – 14 kommuner
- Helse og omsorg – 19 kommuner
 - Helseplattformen (ca 20%)
- Kultur, Idrett, basseng – 5 kommuner
 - Idretts- og flerbrukshaller
- Tomteutvikling og vei – 8 kommuner
 - E6 utbygging gjennom Trøndelag
- Brannstasjon – 6 kommuner

Bunnlinjekontroll – Budsjett og økonomiplan 2022-2025

ROBEK-kommuner

Heim - ut av ROBEK pr 3. februar 2022.

Vedtak pr 16.12.2021:

Budsjett og økonomiplan i balanse.

I løpet av 2021, landbasis:

- 10 inn
- 4 ut

→ Antall 18, lavt men økende tendens.

ROBEK – kriteriene for innmelding - § 28-1

Register om **bet**inget godkjenning og **kontroll**

Grunnlagene for innmelding i ROBEK

- Budsjett og økonomiplan vedtatt med merforbruk
- Regnskapet, budsjettet eller økonomiplanen viser inndekning av merforbruk over flere enn to år
- Regnskapet viser et akkumulert merforbruk over 3 prosent av netto driftsresultat
- Vedtak er ikke fattet innen fristen

SF vurderer om kriterier er oppfylt. Objektive vilkår

Melder fra til KMD

KMD har adgang til å la være å melde en kommune inn i ROBEK, men bare hvis det **åpenbart** ikke er behov for kontroll

Budsjett og økonomiplan - Forbedring

Bevilgningsoversikt drift

§ 5-4 2. ledd

Viser bevilgning pr. rammeområde.

Oversikten skal gjelde for hele planperioden.

Økonomisk oversikt drift

§ 5-6.

Skal være en del av økonomiplanen jf. § 5-1.

Kan ettersendes fram til 01.03.

Purringer!

Oversikt over gjeld og langsiktige forpliktelser

§ 5-7.

Alle har en oversikt over gjeld for planperioden.

Hva med:

- Garantier
- Langsiktige leieavtaler
- Etc.

Diverse

Tolkningsuttalelser KDD

Låneadgangen jf kommuneloven § 14-15 og § 14-16

Minimumsavdraget jf kommuneloven § 14-10 og §14-18

Er lagt ut på:

https://www.regjeringen.no/no/dokument/lover_regler/tolkningsuttalelser/kommunalrett/tolkningsuttalelser-om-kommuneloven-2018/id2672705/

Innstilling årsregnskap Kommunale foretak

Formannskapet innstiller til vedtak!

Framkommer av § 14-3 tredje ledd.

KOSTRA

Forbedre rapportering på eiendomsforvaltning. (epost 07.04.22)

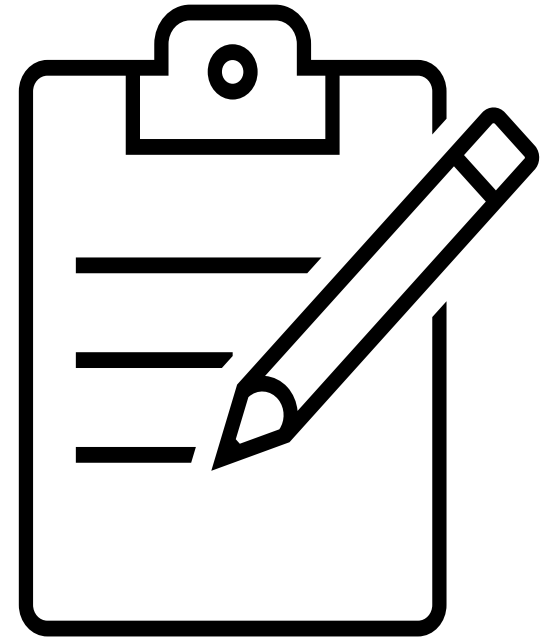
Publiseres 15. mars og 15. juni

Retting 15. april og 26. august

Kommunale garantier

Elektronisk skjema er frivillig å bruke:

[Søk om godkjenning av kommunal garanti \(digitalt skjema\)](#)

Skjønnsmidler

Fange opp forhold som ikke blir godt nok ivaretatt i inntektssystemet og gjennom andre faste tilskuddsordninger

Bidra til fornying og utvikling av kommunene

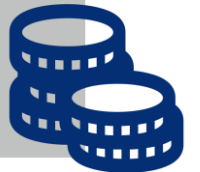
Fordeles og følges opp av Statsforvalteren

Ramme for Trøndelag: 98 mill. kr i 2022

Kompensasjonsskjønn

Utgiftskrevende forhold

- Særskilte forhold i fylket og enkeltkommuner
- Uforutsett hendelser

Prosjektskjønn

Fornyning og utvikling

- Fellesløft (fellestiltak)
- Innovasjon i enkeltkommuner samarbeid

Skjønnsmidler

- Kompensasjon korona 2022?
- Skjønnsmidler vertskommuner mottak – mer informasjon kommer - søknadsbasert
- Skjønnsmidler ifm. innføring av barnevernsreform – brev før sommeren

- Til diskusjon

Fellesløft – prioriterte områder for prosjektskjønn

Særskilte forhold for fylket

Skjønnsmidler barnevern

Barnevernsreformen 2022

Sammenliknet hva kommunene får av endret inntekter/utgifter som følge av reformen (men tar ikke hensyn til endret tiltaksbruk).

Vurderes skjønnsmidler til kommuner som har størst «tap per innb».

Tildeles vår 2022 – brev kommer

Uforutsette hendelser og særskilte forhold

Søknadsfrist. 1. sept

Utrede om barnevern skal inn som et fast kompensasjonselement i skjønnsfordelingen framover.

Dette for å fange opp kommuner som har særskilte utgiftsbehov som ikke ivaretas i inntektssystemet i tilstrekkelig grad

Utfordringsbildet og skjønnsmidler

Kompensasjonsskjønn - særskilte forhold i fylket

Særskilt høye utgifter knyttet til ressurskrevende tjenester

Særskilte høye utgifter minoritetsspråklig opplæring

Langvarig befolkningsnedgang

Språkopplæring i sørsamiske forvaltningskommuner

Utsiktede virkninger kommunesammenslåing – siste år i 2022

Økt planressursbehov på grunn av E6-utbygging. Siste 2022

Implementering av barnevernsreform

Barnevern utredes som fast kompensasjonselement fra 2024

Er utfordringsbildet endret – og er det andre områder/forhold vi bør kompensere for?

Fellesløft – prioriterte områder for prosjektskjønn

Innovasjon gjennom digitalisering

- Pågående prosjekter
- Helseplattformen
- Digi Trøndelag
- Sårbarhet telenettet

Kompetanseløft gjennom nettverk

- Eksisterende nettverk:
- Plan, gis. og kommuneøkonomi
- Klima og miljø
- Skole og oppvekst

Forebygge ungt utenforskap

- Bygger videre på 0-24-satsingen
- Bidra til god oppvekst i Trøndelag
- Legg til rette for større deltakelse i, arbeidsliv, skole og samfunn

Bærekraftige tjenester

- Nytt fra 2022
- Utgangspunkt i den demografiske utviklingen
- Helhetlig planlegging
- Tverrsektoriell
- Bærekraftige tjenester

Er utfordringsbildet endret – og innebærer det endringer i «fellesløftene»?

Hva er prognosene for framtida?

- ▶ Historiske resultater
- ▶ Skatteinngangen
- ▶ Inntektssystemet
- ▶ Eiendomsskatt
- ▶ Havbruksfond
- ▶ Økt rentenivå
- ▶ Befolkningsutvikling → pengene følger folket
- ▶ Demografiske utfordringer rykker stadig nærmere
- ▶ Investeringsbehov

Hvordan vil disse variablene slå ut for handlingsrommet i din kommune?

Kommunene gjør klokt i å planlegge for strammere kommuneøkonomi i årene som kommer

Langsiktighet | Realisme | Bærekraft

Statsforvalteren i Trøndelag

Trööndelagen Staatehaaltoje

Facebook [StatsforvalterenITrondelag](#)
Nettside [Statsforvalteren.no/Trondelag](#)

